

Богдана Криса

НАУКОВА СПІЛЬНОТА: ПРОЦЕС ТВОРЕННЯ

Про такий процес Олекса Васильович Мишанич жартома казав: “Любімося, бо нас, “давників”, ніхто не любить”. Часом, залежно від ситуації, міг пояснювати походження цієї фрази або й ні: усі й так розуміли. А щоб така наукова спільнота існувала, робив дуже багато. Був виваженим дослідником, організатором науки й державником в одній особі, багато працював сам і був вимогливий до інших.

Із початком 80-х років ХХ ст. Олекса Васильович спільно з незабутньою Валерією Михайлівною Нічик скликав знамениті наукові семінари то в Переяславі (для розмов про Григорія Сковороду), то знову через рік в іншому місті. Збиралося чимале коло старших і молодших дослідників, у якому слухали

не тільки філологів, а й філософів, і мистецтвознавців, і кобзарів-лірників-бандуристів.

Українська медієвістика під його керівництвом ставала багатогранною співдружністю наук, відповідаючи характерові самих текстів. І коли в цій благодатній атмосфері ми трохи “попідростали” й почали готуватися до захистів своїх кандидатських і докторських робіт, то Олекса Васильович усіх підтримував, не приховуючи задуму бачити в кожному університеті представників нашої наукової спільноти. Важливо додати, що цю спільноту, крім наукових, формували не відразу помітні, але завжди неухильні моральні принципи. Один із них особливо важливий: не можна було грати на людських слабкостях, піддаватися демонам нетолерантності й нерозуміння, бо міру таланту визначає Бог, а не люди, щоб кожен міг спокійно працювати.

Олекса Васильович стверджував наукове побратимство в різних виявах. У час, коли всі “поспішають для себе”, так сприймається не один його вчинок, як, наприклад, видання “Вибраних праць” Володимира Івановича Кречотня і присвята його світлій пам’яті власної книги “Крізь віки”. Ця наука від Олекси Васильовича особливо пізнається тепер, коли погляд перехоплює не одна згадка-присвята в книгах його мудрих і вчених хлопців, архієпископа Ігоря Ісіченка, Юрія Пелешенка, Мирослава Трофимука. Ми всі, і я зокрема, у боргу перед Олексою Васильовичем. Розрада хіба в тому, що це борг спільного обов’язку: продовжувати рух вузькою та твердою стежкою, не спочивати ні на стихіях, ні на лаврах.

Попри все, мене не покидає один веселий спогад. Ми зі Славою Стратій на пошті в Переяславі, весна така буйна, що переяславські трави заглядають у двері. Намагаємося дзвонити з автомата, який швидко ковтає монети, і ми безпорадно оглядаємося. Аж тут з’являється передбачливий Олекса Васильович, немов цілий монетний двір, ласкавий і усміхнений. Таких телефонів не те що давно, а просто немає, щоб додзвонитися й подякувати. Жаль.

Отримано 1 квітня 2013 р.

м. Львів

